



ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՄ.
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Է. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«29» 04 2020թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 000036

Ձեռնարկողը՝

«Շիրինշին» ՍՊԸ
Երևան, Շենգավիթ համ., Տարոնցու 7/2

Գործունեությունը՝

Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրի օգլակար
հանածոյի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատման հաշվետվություն
Երևան քաղաք

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Դոնոյան



Առդիր եզրակացությունը՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՍԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻԶԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՀԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՍՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 000036

«29» 04 2020թ.

**Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրի օգտակար հանածոյի
արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահավման
հաշվեդրվություն**

Ներածական մաս.

Պատվիրատու՝ «Շիրինշին» ՍՊԸ

Ներկայացված նյութեր՝ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն՝
կից փաստաթղթեր

Գործունեության կատեգորիա՝ «Ա»

Տեղադրման վայրը՝ ք. Երևան

Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրը գտնվում է Երևանի հյուսիսարևմուտքում՝ Հաղթանակ գյուղից մոտ 3.4կմ հյուսիս-արևմուտք, Սպանդարյանից 2.6կմ արևմուտք և Մերձավանից 3.9կմ հյուսիս: Հանքավայրի համար հայցվող հողերը արդյունաբերական, ընդերքօգտագործման նպատակային նշանակության հողեր են:

Նկարագրական մաս. Բացահանքի անկյունային կետերի կոորդինատները ARM WGS-84 կոորդինատային համակարգով.

x = 4453477	y = 8449623
x = 4453785	y = 8449626
x = 4453778	y = 8450013
x = 4453481	y = 8449997
x = 4453521	y = 8449914
x = 4453545	y = 8449863
x = 4453551	y = 8449803
x = 4453544	y = 8449767
x = 4453530	y = 8449754
x = 4453502	y = 8449747
x = 4453476	y = 8449716

Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրի պաշարներն առաջին անգամ A+B+C1 կարգերով 20753հազ.մ³ քանակով հաստատվել են ՀԽՍՀ ՊՏԸ-ի 1982թ. մայիսի 10.12.1982թ. N136 արձանագրությամբ: Հետագայում հանքավայրի բազալտների պաշարները վերագնահատվել են 1980-1981թ.թ և A+B+C1 կարգերով 22928հազ.մ³ քանակով և հաստատվել են ԽՍՀՄ ՊՊՀ-ի կողմից 03.02.1982թ. N8930 արձանագրությամբ*



Հանքավայրի բազալտները բավարարում են 8267-95 և 8736-93 ԳՈՍՏ-երի պահանջներին և նրանցից ստացված խիճը և ավագը կարող են օգտագործվել որպես լցանյութ ծանր բետոնի արտադրության համար, իչպես նաև ճանապարհաշինության և այլ շինարարական աշխատանքներում:

Հանքավայրը շահագործվել է 1967-1968 թվականներից տարբեր կազմակերպությունների կողմից:

«Շիրինշին» ՍՊԸ-ի նախագծվող բացահանքի ընդհանուր տարածքը կազմում է 10.1հա, հաշվեկշռային պաշարների քանակը 1796.8հազ.մ³, արդյունաբերական պաշարների քանակը 1584.8հազ.մ³: Բացահանքի տարեկան արդյունահանվող բազալտների գանգվածը կազմում է 80.0հազ.մ³, ծառայման ժամկետը՝ 20 տարի:

Ենելով հանքավայրի տեղադիրքից, հանքամարմնի տեղադրման պարամետրերից և մակարացման ապարների փոքր ծավալներից, տեղամասի մշակումը նախատեսվում է իրականացնել բաց լեռնային աշխատանքներով:

Հանքարդյունահանման աշխատանքների ժամանակ նախագծային կորուստները որոշված են ըստ 2 խմբերի՝ կորուստներ, որոնք կախված են օգտակար հաստաշերտի տեղադրման լեռնատեխնիկական պայմաններից, որոնք բնամասերի տեսքով մնում են բացահանքի կողերում ու հատակում և կազմում են 212հազ.մ³ կամ 11.8%, շահագործական կորուստներ, որոնք պայմանավորված են բազալտների գանգվածի արդյունահանման տեխնոլոգիայով:

Պայթեցման աշխատանքների ժամանակ առաջացած կորուստները կազմում են 0,5%, իսկ մակարացման ապարների հեռացման ժամանակ, բազալտների գանգվածն աղտոտումից գերծ պահելու համար, կորուստներն ընդունվում են 10-15սմ, որը կազմում է 0.5%:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրը նախկինում շահագործվել է, նախապատրաստական և լեռնակապիտայլ աշխատանքներ չեն նախատեսվում:

Հանքավայրի լեռնատեխնիկական և լեռնաերկրաբանական պայմանները կանխորշում են բացահանքի շահագործումը կատարել միակողանի ընդլայնական մշակման համակարգով՝ մակարացման ապարները ներքին լցակույտ տեղափոխելով:

Ընդունված մշակման համակարգի տարրերն են.

1. Հանքաստիճանի բարձրությունը -10.0մ;
2. Հանքաստիճանի թեքման անկյունը՝
 - աշխատանքայինը – 75°,
 - վերջնական դիրքում (մարելուց հետո) – 55°,
3. Աշխատանքային իրապարակի ամենափոքր լայնությունը -22,0մ;
4. Ընթացքաշերտի լայնությունը – 9,0մ,

Լեռնային աշխատանքների ուղղությունը՝ հարավից-հյուսիս, հանքաստիճանների առաջնադաշտում՝ իրար գուգահեռ:

Մակարացման ապարները բացահանքային դաշտի սահմաններում ներկայացված են ժամանակակից նստվածքներով, որոնք ներկայացված են տուֆերի և բազալտների բեկորների, կավաավազների ու ավազակավերի խառնուրդներով:

Մակարացման ապարների հեռացումը կատարվելու է բուլղոգեր Դ3-130, էքսկավատոր CAT-330, ավտոինքնաթափ TGAMAN-4140 լեռնատրանսպորտային համալիրով: Մակարացման ապարների պահեստավորումը կատարվելու է ներքին լցակույտում: Հողաբուսական շերտը բացակայում է:

Նախնական փխրեցումը նախատեսվում է կատարել հորատիապայթեցման աշխատանքներով, հորատանցքային լիցքերի եղանակով:

Ենելով արդյունահանվող ապարների ֆիզիկամեխանիկական հատկություններից, նրանց մշակման դժվարությունից և արդյունահանվող ապարների ծավալներից

հանույթաբարձման աշխատանքների համար ընդունված է 1.8մ³ շերեփի տարողությամբ, հակառակ բահով սարքավորված CAT-330 մակնիշի էքսկավատորը:

Օժանդակ աշխատանքների համար (հանքաստիճանների հատակի հարթեցում, արտաչափ կտորների տեղափոխում ու կուտակում, ճանապարհների կարգավորում) էքսկավատորներին կցվելու է 1 հատ Դ3-130 մակնիշի բուլդոզեր և 1 հատ CAT-966G-H մակնիշի անիվային բարձիչ:

Բացահանքի լցակույտ առաջացնող ապարները 212,02հազ.մ³ քանակով ներկայացված են ժամանակակից այուվիալ-դեյովիալ նստվածքներից 204,1հազ.մ³ ծավալով և թափոններից 7,92հազ.մ³ ծավալով:

Բացահանքի լցակույտերը նախատեսվում է տեղադրել բացահանքի նախկինում մշակված տարածությունում: Ներքին լցակույտերի ընդհանուր տարածքը կազմում է 2,25հա:

Նախատեսվում է ջարդուտված բազալտների տեղափոխումը կատարել մինչև 1.8կմ հեռավորության վրա գտնվող գոյություն ունեցող ԶՏԿ:

Ընդունված է լցակույտառաջացման բուլդոզերային եղանակը:

Բացահանքի ջրամատակարարումը կատարվելու է բացահանքի արդյունաբերական հրապարակը խմելու ջրով ապահովելու, ինչպես նաև փոշենստեցման նպատակով աշխատանքային հրապարակների, ավտոճանապարհների և լցակույտի մակերևույթի ջրման համար:

Խմելու ջուր բերվելու է կցովի ջրի ցիստենով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Տեխնիկական ջուրը մատակարարվելու է KO-008 մակնիշի ջրան լվացող ավտոմեքենայով:

Հանքավայրի ջրաերկրաբանական պայմանների համաձայն, գետնաջրերը բացահանքի տարածքում բացակայում են: Հետևաբար Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրի ջրհեռացումը կատարվելու է անմիջապես բացահանքի տարածքը թափվող մթնոլորտային տեղումների հեռացման նպատակով:

Բացահանքի տարածքը թափվող մթնոլորտային տեղումների մի մասը հեռանում է ինքնահոս կերպով, իսկ մյուս մասն էլ ներծծվում է բացահանքի հատակի ապարների ճաքերի միջով:

Ուեկուլտիվացիոն աշխատանքների ընթացքում նախ բացահանքի հատակում փովելու ու հարթեցվելու են ներքին լցակույտում կուտակված մակարացման ապարները՝ հողմահարված բազալտները, ապա դրանց վրա փովելու են այուվիալ-դեյովիալ առաջացումները:

Խախտված հողերի ընդհանուր ուեկուլտիվացված տարածքը կազմում է 9.65հա: Ուեկուլտիվացման աշխատանքների համար նախատեսված է 3619.8 հազ. ՀՀ դրամ:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա վնասակար ազդեցության մեղմացման/վերացման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ բնապահպանական միջոցառումները:

- նավթամթերքների պահեստավորում և պահում արտադրական հրապարակում հատուկ հատկացված տեղում (բացօթյա կամ ծածկի տակ պահեստ), որին տրվում է համապատասխան թեքություն, ինչն ապահովում է թափված նավթամթերքների հոսքը դեպի այն հավաքող բետոնապատված փոսը,
- օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի հավաքում առանձին տարրաների մեջ՝ հետագա ուտիլիզացման կամ երկրորդական վերամշակման համար,
- հնամաշ դետալների ու մասերի հավաքում հատկացված առանձին մեջում և հանգում որպես մետաղական ջարդոն,
- կենցաղային աղբի տեղափոխվում մոտակա աղբահավաք կետեր և արտաթորվող թունավոր նյութերի չեղոքացուցիչ սարքերի տեղադրությունը,
- արտաթորվող թունավոր նյութերի չեղոքացուցիչ սարքերի տեղադրությունը,



22-Կ N191-Ե սանցածը
ուղարկում է պատմությունը
հիմնականութեան համար և առաջարկութեան
մեջ պահպանութեան համար է պահպանութեան

Ճղովակի դատարանի ճայգավորություն

Վմբռմսադ վկզմտուինը դգ յասիղտե Ամպղովնումտղզնոսի վմզջրստղզոտում վմզեհմզ Ամհմոռողի զմբքոյրու վկզկ ՚հաշվոյնուն ՚զմբեհսեում յարոժ մայոթեղոտսի,, զողիմնորում նվյուսի Կ-հոյա «դասիեսմուտօ զմբեհսօմսեմզո իվտկո ումի վմզջեհսումզ զմբոտունսչըյ դ զմբեհսղմմումուսողմզումնպշ» ։ Ամզիկմիշու վմզղովնումտղզնոսի վմզջրստղզոտում վմզեհմզ Ամհմոռողի ճ ՚լզինողոյում ։ Ամպղուսղոքումուսոտ զմբեհսմումուկո վմբռմծվյ ումոցմը դգ ՚լզինողոյոյ զկնուղմզմսե զմհողողմզմսուֆ ։ Աղոյնողոյում զօթուկոդ ՚լզիտ դգ դասիեսղոյիու ՚լոյսիեսղոյումուու դ Ամպղուսղոյում զմհունցտ յասմբուղը նոսս ՚Ամպղուսիմողոջ զմբուղու դգ ՚լզինողոյում ՚լոյսիեսղոյում զմհունցտ զողիմոյրու ժյումունոցմօ ։ Ամպղուսեղոյումից զմհունցտ զողիմոյրու ժյումունոցմօ

: զգ՝ քոյինդումի մգղղոցմունակ
թմշղու վեհսկմղու դ դմթիսրտուի յուժքումտ վմրիմժղու ՚ լիլմթօղոցմ զգ՝ մգղիողու
դմիմդղունղի դ դմիմուս քոյինդումի յուժմի մվյսմի >> յուժքումտ վժղումնու ՚ : դմի՛
մղոժօմումտ նսիոմհպմի իստու դմթիսրտ ուսմղօժօմումտ նվիսմու մմրիմժու >

:ԺՐՄՔԻՆՑՈՒԹՅՈՒՆ
յուեղմ իզր դոկտոր Ազգային համալսարանը դուքսացման վաճառ
իսկական աշխատավայր է առ պատմության սկզբանից մասնաւուն դուքսացման
համար և այս աշխատավայրը առ պատմության սկզբանից մասնաւուն դուքսացման

2. Արդյունաբերական համակարգերի վերականգնումը և արտադրության աճը՝ պահպանական առաջնահատակային գործությունների համար:

: բուեղմ կցի Ավելամշ մանթղմանսը յասճնուեղմ դորդուկուուսնմու վմազուղու Ամհմտեօ (Դպիմունգ իսմզդրուսնց Յկժ դ ծաշ) Դպմզդրովյու սպմբատիցո-ովլուսկ Ապոյուսկոմ Դմհմվզմմի վմզմտզյումմի Դմհմհողմք դ ոմհմհմմս Ամբոյոստոռուսում Վմզիսիր Խատստն Նսիստոմի Կօ ոմբոտուսուուն

«Ամպղուսիվատվեսալը Խորհրդակ քոիննուս դղորճոյնզը դ դղորյգեմովդոհ դմբիսնցնեմ զմիմոռնմած ումի վմբիմնը տկոնձն է և սկզբողոկումսկ դշուսիւսմգիկ առ «Դկվշումը» բաւմնութեան դորջամսեմում վժդումնմած և հիմունակ վուրունզատ դվմիմում»>

Հիսկոտուհող զրյացման դաշտում գոմելիսներում ամի վայրով դակումանդի վայրը՝ ‘Դարձեմի Վիայում առաջարկեալ վայրենացքը դակումանդի վայրը’ -

‘յաստիտուտի վագրդակիռը դրյամսեթութօննին
‘տվելիվութեան վագրձումուն զոհտովով
‘իսպան դարձեանումք իւստուք
դգ յասկատուն յամութեան մըս ‘յասդումեան իւստումս յաժմուիկ վագմճունքի
‘դվագրիունք ծաշ դ մաշ տիւմու յասմ իւսուզ իւսուզուդ (զլիս դ նկամութուցասիմ
նսղուն վագուսիմն վիզն դ դվամժուայ ‘տիսիմն Շանկմժուա ‘հումումուն
դվամժուտուվ (վա) վագրովու դրյամունքանի իսկատուի դրյամունքանի

սահմանված ժամկետներում և ձևաչափով՝ ներկայացնել շոշակա միջավայրի նախարարություն:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Շիրինշին» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Սպանդարյանի բազալտների հանքավայրի օգտակար հանածոյի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջի պարտադիր կատարման պայմանով:

Գլխ. մասնագետ

Հ. Մեսրոպյան

